



LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, 01104 Vilnius, el. pristatymo dėžutės adresas 188604955
mob. tel. +370 600 38 904, el. p. rastine@tm.lt, <https://tm.lrv.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos
ministerijai

2025-03- Nr.
Į 2025-02-25 Nr. 10-731

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL ASMENS SVEIKATOS PRIEŽIŪROS ĮSTAIGŲ, PAGEIDAUJANČIŲ SUDARYTI SUTARTĮ DĖL PRIVALOMOJO SVEIKATOS DRAUDIMO FONDO BIUDŽETO LĖŠOMIS APMOKAMŲ PASLAUGŲ TEIKIMO, VERTINIMO PAGAL JŲ ATRANKOS KRITERIJUS TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi derinimui pateiktą [Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, pageidaujančių sudaryti sutartį dėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamų paslaugų teikimo, vertinimo pagal jų atrankos kriterijus tvarkos aprašo patvirtinimo“ projektą](#) (toliau – Projektas), teikia teisinę išvadą.

1. Įvertinus 2025 m. liepos 1 d. įsigaliosiančios Lietuvos Respublikos sveikatos draudimo įstatymo (toliau – Įstatymas) 26 straipsnio 7 dalies redakcijos formuluotę, pastebėtina, kad joje Lietuvos Respublikos Vyriausybei suteikiami įgaliojimai yra suformuluoti plačiau, nei tai padaryta Projekto antraštėje bei Projektu tvirtinamame Asmens sveikatos priežiūros įstaigų, pageidaujančių sudaryti sutartį dėl Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto lėšomis apmokamų paslaugų teikimo, vertinimo pagal jų atrankos kriterijus tvarkos aprašo (toliau – Aprašas) pavadinime. Prašytina pakartotinai įvertinti įstatyminių pavedimų Vyriausybei, pagal kurių Įstatymo 26 straipsnio 5 dalyje nurodytus kriterijus, taikomus atitinkamoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms, dėl kurių sudaroma sutartis, detalizuoja, kriterijų reikšmės ir vertinimo pagal šiuos kriterijus tvarką nustato Vyriausybė, ir kuo tiksliau tai atspindėti Projekto antraštėje bei Aprašo pavadinime.

2. Nustatyтина Projekto įsigaliojimo data (2025 m. liepos 1 d.).

3. Sutinkamai su šios išvados 1 punkte išdėstytais argumentais, Aprašo 1 punkte taip pat turi būti kalbama apie Įstatymo 26 straipsnio 5 dalyje nurodytų *kriterijų detalizavimą ir kriterijų reikšmes*.

4. Brauktinas Aprašo 2 punktas, nes tai ne šio teisės akto reguliavimo dalykas, o Įstatymo 26 straipsnio 4 dalyje nustatyta aplinkybė, kurios kartoti poįstatyminiame teisės akte nėra poreikio.

5. Teisingumo ministerijos nuomone, Aprašo 3 punktu yra siaurinamas įstatyminis reguliavimas, o to daryti negalima, remiantis Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo suformuluota doktrina. Be kita ko, siūloma nuostata sukuria neaiškumą, kaip būtų elgiamasi, koks teisinis reguliavimas būtų taikomas tais atvejais, kai vis tik trūkstamas paslaugas pageidautų teikti tik vienas naujas teikėjas (lydimajoje medžiagoje nėra paaiškinta, ar pagal Aprašu siūlomą reguliavimą tai reikštų, kad nebūtų vertinami Įstatymo 26 straipsnio 5 dalyje nurodyti kriterijai; ir jei ne, kaip tai atitiktų įstatyminių reguliavimą). *Mutatis mutandis* tai taikytina ir Aprašo 6 punktui.



Jame ne tik plečiamas įstatyminis reguliavimas, nustatant papildomas sąlygas, bet ir siūloma įtvirtinti perįgaliojimą sveikatos apsaugos ministru.

6. Konkretūs kriterijai, taikomi atitinkamoms asmens sveikatos priežiūros paslaugoms, dėl kurių sudaroma sutartis, yra įtvirtinti Įstatymo 26 straipsnio 5 dalyje, todėl dar kartą juos kartoti Aprašo 8 punkto papunkčiuose nėra poreikio, siūlytina jų atsisakyti. Aprašo paskirtis – juos detalizuoti ir nustatyti jų reikšmes.

7. Abejotina Aprašo 10 ir 11 punktų tikslingumu. Atkreipiame dėmesį, kad Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 12 straipsnyje yra detalai reguliuojamas administraciniam sprendimui priimti reikalingos informacijos gavimas ir tarnybinė pagalba. Atsižvelgiant į tai, minėtos Aprašo nuostatos turi būti įvertintos jų santykio su įstatyminiu reguliavimu kontekste ir papildomai pagrįstos Projekto lydimosioje medžiagoje dėl jų tikslingumo. Papildomai atkreipiame dėmesį, kad nėra apibrėžta, kaip būtų nustatomos „abejonės“, remiantis Aprašo 10 punktu, ar šiuo atveju nereikėtų taikyti informavimo apie nustatytus trūkumus procedūros; per kokį terminą naujas teikėjas privalėtų pateikti duomenų teisingumą patvirtinančius papildomus duomenis ar dokumentus; per kokį terminą naujas teikėjas privalėtų patikslinti duomenis pagal Aprašo 11 punktą; ar Aprašo 11 punkte nustatytu atveju nereikėtų kalbėti apie neigiamo sprendimo priėmimą ir administracinės procedūros užbaigimą, nes atvejų sąrašas, kuomet prašymas ar skundas nenagrinėjamas, yra baigtinis (žr. Viešojo administravimo įstatymo 11 straipsnio 3 dalį).

8. Svarstyta, kas siekiama reguliuoti Aprašo 12 punkto nuostatomis. Jei jose detalizuojami Įstatymo 26 straipsnio 5 dalyje nustatyti kriterijai, manytina, tai aiškiai ir nedviprasmiškai turėtų būti įvardijama Apraše (tinkamoje turiniu susijusioje vietoje). Jei ne, tuomet turėtų būti nustatomas santykis su Įstatymo 26 straipsnio 5 dalyje nustatytais kriterijais, omenyje turint tai, kad nieko papildomo, lyginant su Įstatymu, Apraše, kaip poįstatyminiame teisės akte, negali būti nustatyta.

9. Teisingumo ministerijos nuomone, Aprašo 19 punkte būtų tikslinga kalbėti ne apie gydytojų profesines kvalifikacijas, bet apie tai, kad paslaugos turėtų būti tarpusavyje susijusios ir viena kitą papildančios bei būtinos tinkamam sveikatos priežiūros paslaugų suteikimui (kompleksinis paslaugos teikimas, užtikrinantis paslaugos tęstinumą). Tokiu būdu būtų išvengiama situacijos, kuomet asmens sveikatos priežiūros įstaiga teikia tam tikrą paslaugą, apmokamą PSDF lėšomis, tačiau negali teikti panašios susijusios paslaugos, kuri joje neapmokama iš PSDF lėšų, nes dėl šios paslaugos teikimo asmens sveikatos priežiūros įstaiga neturi sutarties su VLK.

10. Tuo atveju, jei konkretus subjektas atitiks Aprašo punktuose įvardytus požymius, jam ir privalės būti taikomos tų Aprašo punktų nuostatos, nebent bus nustatytos taikymo išimtys. Atsižvelgiant į tai, brauktinas Aprašo 21 punktas kaip perteklinis.

11. Atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytą teisinį reguliavimą, abejotina Aprašo 24 punkto nuostatos „*Jeigu trūkstamos paslaugos teikimo reikalavimai nėra nustatyti, vertinimas pagal šį kriterijų neatliekamas*“ pagrįstumu ir objektyviu galimumu, t. y. įstatymu nustatyta konkreti pareiga konkrečiam subjektui, kurios vykdymui nėra nustatytų išimčių, kuomet būtų galima jos nevykdyti. Pastarosios nuostatos turėtų būti atsisakoma arba ji objektyviai pagrindžiama Aprašo teikime.

12. Aprašo 25 punkte reikėtų vartoti teisinės kalbos bendro pobūdžio formuluotes. Pavyzdžiui, nuostatą „reikalavimų aprašų punktuose“ reikėtų keisti į bendresnę, remiantis Sveikatos priežiūros įstaigų įstatymo 9 straipsnio 1 dalies 3 punkto formuluote „asmens sveikatos priežiūros paslaugų teikimo reikalavimai, patvirtinti sveikatos apsaugos ministro įsakymais“; remiantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 13 straipsnio 4 dalimi, neminėti punktų, papunkčių, o vartoti formuluotę „struktūrinė dalis“. Minėti siūlymai teiktini ir Aprašo 26 bei 27 punktams.

13. Aprašo 31 punkte turėtų būti detalizuota, kaip šiuo atveju būtų skaičiuojamas „praėjusių 3 metų“ terminas (atskaitos momentas; koku tikslumu: dienų, mėnesių ar pan.).

14. Atsižvelgiant į Įstatymo 30 straipsnio 5 punkto nuostatas, siūlytina tikslinti Aprašo 32.1 papunkčio nuostatas (pagal siūlomą formuluotę – pati institucija gauna informacija iš savęs).

15. Teisingumo ministerija atkreipia dėmesį į Aprašo 33 punkte siūlomo numatyti reguliavimo galimas rizikas: taikant siūlomą taisyklę, gali susiklostyti situacijos, kai naujas teikėjas bus padaręs pažeidimą einamaisiais metais, kuriais kreipiasi dėl sutarties sudarymo, tačiau į tą pažeidimą nebūtų atsižvelgiama vertinimo metu. Manytina, toks siūlymas yra nepagrįstas ir neteisėtas.

16. Jeigu Aprašo 34.1 ir 34.2 papunkčiuose, vartojant formuluotę „nemokamą asmens sveikatos priežiūrą“ omenyje turimas Lietuvos Respublikos sveikatos sistemos įstatymo 47 straipsnyje įtvirtintas teisinis reguliavimas, turėtų būti vartojama atitinkamai formuluotė „valstybės laiduojama (nemokama) sveikatos priežiūra“.

17. Teisinės išvados dėl Projekto turėtų būti gautos iš visų Aprašo 32 punkto papunkčiuose nurodytų institucijų, ypač akcentuojant poreikį įvertinti Aprašo 34.3-34.4 papunkčiuose nustatyto teisinio reguliavimo būtinumą, proporcingumą, atsižvelgiant į institucijų specifiką.

18. Sistemiškai vertinant Įstatymo 26 straipsnio 6 ir 7 dalių nuostatas, Aprašo V skyriaus nuostatos, pradedant nuo 37 punkto, laikytinos ne šio teisės akto reguliavimo dalyku, atitinkamai, Vyriausybė neturi įgaliojimų klausimų, susijusių su sutarčių sudarymo tvarka, reguliuoti.

19. Redakcinės ir teisės technikos pastabos perduotos rengėjams darbo tvarka.

Dėl kitų aspektų

Teisingumo ministerija, reaguodama į Projekto lydraštyje nurodytą informaciją, jog Projektas, „kaip įgyvendinamasis teisės aktas, tik detalizuoja SDĮ įtvirtintas kriterijų, pagal kuriuos vertinamos asmens sveikatos priežiūros įstaigos, reikšmes ir vertinimo pagal šiuos kriterijus tvarką, <...> numatyto teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas“, atkreipia dėmesį į šiuos aspektus. Nors Projektas ir yra įgyvendinamasis teisės aktas, tačiau Įstatymu suteikiami platūs įgaliojimai detalizuoti įstatyminių reguliavimų. Vyriausybei šiuo atveju suteikta plati diskrecija apsispręsti dėl konkrečių priemonių įtvirtinimo, todėl siekiant visiems suinteresuotiems asmenims įvertinti siūlomo teisinio reguliavimo tikslingumą ir pagrįstumą, Projekto teikime turi būti pagrindžiamos siūlomos nuostatos. Pagrindimas turi būti aiškus, konkretus, jame paaiškinamos svarstytos alternatyvos ir pasirinktos reguliavimo priemonės. Pavyzdžiui (įskaitant, bet neapsiribojant), kodėl Aprašo 15 punkto papunkčiuose išskirtos būtent tokios paslaugos, pagal ką jos pasirinktos; kodėl Aprašo 18 ir 29 punktuose išskiriamos atskiros savivaldybės, kokios aplinkybės lėmė tokį siūlymą; kodėl Aprašo 22 punkte nustatyta tokia konkreti skaičiavimo taisyklė (kodėl negalima vadovautis surinktų balų suma, o būtina juos perskaičiuoti); pagal ką Aprašo 32 punkto papunkčiuose atrinktos konkrečios institucijos ir pan.

Teisingumo ministras

Rimantas Mockus

Vaida Štrafėlė, mob. tel. +370 600 43406, el. p. vaida.strafele@tm.lt